

časah povečujejo prelepo slovensko domovino; toda, če bi bilo slovenski domovini samo z napivanjem pomagano, svetila bi se že davno na nebu med milijoni svetlih zvezd.

Nikdo pa se ne spomni nas, priprostitih delavcev. Čisto osamljeni, brez skušenih voditeljev stojimo mnogostevilnemu sovražniku nasproti. Ali je čuda toraj, če omagujemo? Kateremu vernemu rodoljubu ne krvavi srce, ko vidi, koliko neizkušenih mladeničev in deklet zapusti nepokvarjenih rojstno očetovo hišo ter drage slovenske kraje in pride za služka iskat v Gradec, nevedoč, kolikim nevarnostim duše in telesa se tukaj izpostavi. Opomine skrbne matere kmalu pozabijo; pridig slovenskih ne slišijo, nemških pa ne razumejo. Dobrih knjig in časnikov pa tudi nimajo. Ni čuda torej, da se hitro vlovijo v mrežo pogubne in brezverske socialne demokracije. Kdor pa enkrat zataji vero, izgubljen je tudi za narodnost. Takih žalostnih pojavov pa nikakor ni malo. In ti odpadniki se navadno tudi trdno držijo pregovora, da »Poturica je hujši od Turka.« Pri vsaki priliki odločno nastopajo proti svojemu narodu in tako onečaščujejo svoje slovensko pokoljenje. Tega greha pa se ne udeležijo samo tisti, ki svojemu narodu kličejo: »Križaj ga!« temveč tudi ono razumništvo, katero s svojim molčanjem v to dovoljuje, dočim bi nas moralo voditi, učiti in svariti. Vzgledovali naj bi se nad marljivostjo naših sovražnikov, kateri radi žrtvujejo vse, karkoli premorejo, da se le Slovani zatirajo.

Toraj, dragi Slovenci graški: »Vzdramimo se! Ne dremljivo delj! Z združenimi močmi delujmo na to, kar bode v korist nam in ob enem vsemu Slovanstvu. Uvažujmo besede nepozabljivega našega knezoškofa Slomška, ki pravi: Vrli Slovenci! ne pozabite, da ste sinovi matere Slave. Naj vam bo drago materino blago; sveta vera in pa beseda materina! Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do narodne in zveličanske omike! Zahtevajmo odločno, da se nam dovolijo vsaj dvakrat na mesec pridige v našem jeziku. Delujmo pa tudi na to, da se čim prej vidimo združene pod praporom slov. kat. delavskega društva. — Viribus unitis! Z združenimi močmi za vero, dom, cesarja in zmaga je naša!«

Razne stvari.

Domače.

(Obupni klic od meje.) Prijatelj našega lista nam slika uprav kitajske šolske razmere v Št. Jerneju v Radvanju. Po letošnjem šolskem katalogu je bilo 60 otrok za šolo najavljenih, izmed teh 46 Slovencev in 14 Nemcev. Obiskovalo je pa šolo v zadnjem tečaju bolj redno samo 14 Slovencev in 2 Nemca, 32 Slovencev in 2 Nemca pa niti niso prihajali ali so vsaj prihajali tako neredno, da se niso mogli klasificirati. Mnogi Slovenci rajši pošiljajo svoje otroke v sosedne, če tudi silno oddaljene šole na pr. v Pernice, da se tam vsaj brati in pisati naučijo. Dne 16. avg. 1898 je krajni šolski svet v Šent Jerneju zopet vložil prošnjo do okrajnega šolskega sveta, da bi se slovenski otroci poučevali v slovenskem jeziku. A okrajni šolski svet v Marnbergu, kateremu predseduje gospod Zoff, je odgovoril, da slovenska šola v Št. Jerneju ni potrebna. Prebivalstvo v Št. Jerneju živo čuti potrebo po slovenski šoli, a okrajni šolski svet v Marnbergu pravi, da ni potrebna. . . Ker že šentjernejski šolski svet več kot leto dni brezuspešno rekurira na deželni šolski svet proti enakim odlokom okrajnega šolskega sveta, je sedaj celo zadevo poveril po našem uredništvu držav. poslancu J. Žičkarju s prošnjo: »Prosim Vas, da nas rešite, mi poginjamo!« Gotovo g. Žičkar in cela slovenska delegacija ne bodo preslišali obupnega klica svojih bratov ob meji!

(Naše poste.) Kaj mislite, koliko dni potrebuje pismo iz Maribora v Vojnik? Če ne veste, Vam pa povemo mi. Oddali smo pismo do prijatelja v Vojniku 29. julija in pismo je srečno prilezlo do prijatelja dne 12. oktobra ter mu prineslo naše pozdrave in poklone. Kdo je temu kriv? Blagovolite poslušati! Zapisali smo na naslov »Vojnik«. A nežna ženska roka je na naši pošti prečrtala Vojnik ter samolastno zapisala Salzburg. Mi smo hoteli, da pismo pride v Vojnik, a gospica na pošti, da pride v Salzburg. Pismo se je udalo želji pošne gospice in se napolnilo v Salzburg. Ker pa tam ni našlo našega prijatelja, romalo je žalostno čez dva meseca križem po svetu, dokler ga v istini ni našlo v Vojniku. Sploh moramo reči, da se nemško osobje naše poste odlikuje z izbornim znanjem zemljepisja. Pred kratkim smo poslali priporočeno pismo na Dunaj. Ko poštni uradnik vidi ime kraja, vpraša začuden po nemškem: »Kaj je Dunaj?« Mi odgovarjamo na te pojave z našo staro zahtevo: Nemec si naj med Nemci služi kruh!

(Vse občine kozjanskega okraja) se uljudno pozivljejo, da blagovolijo napraviti prošnje za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani po obrazcu naznačenem v zadnji številki »Slov. Gosp.« ter iste prošnje poslati tajniku katoliško-političnega društva v Kozjem; taisti jih potem izroči našim državnim poslancem.

(Spačka) je porodila neka žena v Zibiki pri Šmarji. Ubogo dete je brez rok in nog, sicer pa čvrsto in zdravo.

(Branje v Slov. goricah) je letos srednje. Plesnoba in gnjiloba je grozdja veliko uničila. Kar ga je ostalo, je dalo izvrsten mošt, ki se prodaja po 120 gl. štrtnjak, t. j. 12 gl. vedro.

(Nemško uradovanje). Okrajni odbor kozjanski je prosil za nemško-slovenski pečat pri naši sodnji. Ministerstvo ga je nakazalo rabiti. Sodnija pa še ga zmeraj ne rabi. Na izključno slovenske tiskovine in povabila, naznanila itd. pritisne še zmiraj samonemški pečat. Zunanji napis je še zmiraj samonemški, sodni okraj pa samoslovenski.

(Zopet napredek.) Na pritožbo okrajnega odbora kozjanskega je zaukazalo ministerstvo c. kr. davkarji v Kozjem rabiti izključno le dvojezične pečate in tiskovine. Slavnim okrajnim odborom slovenskim priporočamo isto pot. Sicer pa se prav lahko sedaj sklicujejo na odlok ministerstva v zadevi našega okrajnega odbora. V obče pa je sramota za našo vlado, da moramo tako beračiti za svoje pravice!

(Otvoritev nemške gostilne v Kozjem) se je vršila v nedeljo ob neugodnem vremenu zelo neugodno. O, ti »bougikragora! Sedaj pač vidiš, kdo je za tebe in s teboj. Le tvoji hlapci in dolžniki, ki so imeli zastoj jesti in piti, so te obiskali, a tudi le sedaj, drugič jih menda ne vidiš več v svojih prostorih. Podčetrtiško godbo pa, ki se je drugi dan rogovilila, bomo si dobro zapomnili, ko pride ob novem letu, v majniku in drugih priložnostih beračit pred naše slovenske hiše.

(Zavedne občine.) Prošnje za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani ter prošnje, da se po slovenskem Štajerju objavljajo na železnicah vsi razglasi, cenovniki in vozni redi v obeh deželnih jezikih in se naj imena postaj kličejo tudi v slovenskem jeziku, te prošnje so vpslale po poslancu Žičkarju na dotična ministerstva občine Sv. Lovrenc v Slov. Goricah, Zagorci, Sakužak, Hlapenci in Dragovič. Slava!

(Za slov. vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani) naj bi vsi občinski zastopi južnoštajarski, ki so v naših rokah, odposlali prošnje na Dunaj ali pa jih izročili dotičnim svojim poslancem. Kadar se gre za kaj imenitnega na Slovenskem, naj bi se ne oglašali le posamezniki, temveč ves narod naj bi potom županov odločno potrkal na ministerska vrata, da se tem prej uresničijo naše želje. Torej na delo slovenski župani!

Stran 5

Obrazec za prošnje vam je objavil zadnji »Slov. Gosp.«

(Rimski tempel.) Minci tešen so našli v spodnji Hajdini pri Ptuj pri izkopavanju rimskih spomenikov razve. mrtvaških glav, bronastih igel in marmornatih stebrov tudi dobro ohranjeno zidovje rimskega tempela. Profesor dr. Gurlett iz Gradca, ki sedaj vodi izkopavanje, je posnel je raznih napisov na kamenih in statulah, da je bil tempel sezidan okoli leta 150 ali 160 p. Kr. in posvečen perzijskemu Bogu Mitru (Mithras.) Ker so vse te starine izkopali ob ravno najdeni rimski stezi, bodo v spomladni ob njej dalje kopali in brezdvomno še marsikatero ostanke slavnostnega Petovija našli.

(Napredek.) Okrajna hranilnica v Kozjem si namerava nakupiti kmalu lastno hišo. —

(Nemška Pesnica.) Ob hiši občinskega predstojnika pesniškega, gostilničarja Fluherja, je nabita znana zahvala cesarjeva le v nemškem jeziku. Slovenski del se je oddrezal, in tako nosi list le pol podpisa; namesto Baquehem bere se le Baque. Da bi bilo v Pesnico omenjeno zahvalo le v nemškem jeziku dalo okrajno glavarstvo, tega prav ne moremo verjeti, ker jo nahajamo drugod v mariborski okolici v obeh jezikih. Bržkone je se drznil slovenski del odrezati občinski predstojnik, Fluher. Če je tako, ali tak človek, ki oblasti očitno nasprotuje, ne zasluži, da se takoj odstavi? Sicer pa bomo tistemu, ki je to povzročil, uže našli gospoda.

(Novi zvonovi) za novo krasno čadramsko cerkev, ki tehtajo 60 metr. stotov, so se na god sv. Terezije z velikim veseljem med strelom in zvonjenjem vseh domačih cerkv v procesiji dopeljali na svoje mesto in bodo 30 t. m. v nedeljo po mil. g. knezoškofu posvečeni. Vsi dobrotniki in prijatelji te stavbe so k lepi svečanosti povabljeni.

(V Čadramu) bo 23. t. imelo društvo »Sloga« zborovanje in bo g. potovalni učitelj J. Bele umno kmetovanje razlagal.

(Od Sv. Križa na Murskem polju) se nam je poslal dopis, iz katerega povzamemo, da je ondotni občestovani in priljubljeni nadužitelj L. Šijanec stopil v pokoj, kojega misli uživati v Radgoni. Učiteljeval je 45 let, in sicer zadnjih 28 let pri Sv. Križu na Murskem polju.

(Našim poslancem.) Govori se, da štajarski deželni namestnik, markiz Baquehem namerava odstopiti. Ne vemo, koliko je resnice na tej govorici, a naše poslance že sedaj opozarjamo, da so pripravljene za vsaki slučaj. Posebno pa nas naj varujejo kranjskega barona Heina.

(Iz Zdol pri Kozjem.) Strašen vihar z nalivom je razsajal v noči 17. okt. pri nas. Bliskalo in grmelno je strašno hudo, veter je hotel vse prevreči, trgalo je veje raz drevja, trgalo strehe in jih odkrival. Tako je nekemu posestniku polovico strehe odtrgal. Podiral je nadalje brajde, in mnogo druge škode je napravil. Lilo je pa tako, kakor o vesoljnem potopu. Marsikdo ni prijatelj molitve, a ta večer je molil in prosil, naj nas ljubi Bog otme preteče nam kazni. Tako strašne ure z viharjem in nalivom ne pomnijo tudi najstarejši ljudje!

(Kozje, ne pa Gottschee.) Hitrost poste na Slov. Štajarju je splošno znana. Pripetilo se mi je zadnji petek in soboto, da sem vprašal za »Slov. Gospodarja«, ali je že prišel. Poštna upraviteljica ga išče in išče, a ni ga nikjer. Za božjo voljo, sem si mislil, kaj je vendar mojega pogoltnilo, da ni prišel v Kozje, ker drugi so vsi srečno v Kozje dospeli. A glejte ga, drugi dan, v nedeljo grem zopet vprašat, ali je že danes prišel »Slov. Gospodar« in hvala Bogu, srečno sam ga dobil vroke. Prepotoval je pa skoraj Spodnjo Štajarsko in Kranjsko ter me iskal v Gottschee. Še le tam so mu povedali, da sem jaz v Kozjem in ne v Gottschee. Poštni uradniki in slovenščina!

(Znamenita slavnost.) V nedeljo se je vršila v Ponikvi slavnost odkritja

Stran 6.

spominske plošče znamenitemu zemljepiscu in kartografu Kocenu. Slavnostni govor je imel gsp. Drag. Hribar iz Celja. Na Kocenu imamo zopet izgled, kako se je tuji svet čisto ponasal z našimi slovenskimi veleumi. (Nadškof dr. Missia — kardinal?) Govori se, da bo goriški nadškof dr. Missia postal kardinal. (Duhovniške spremembe.) Č. g. M. Plešnik, župnik v Št. Pavlu je imenovan kn. šk. duh. svetovalec, Fr. Horvat pride kot kapelan v Št. Lovrenc na dravskem polju, A. Jerovšek kot kapelan v zavod del' Anima v Rim.

Društvene.

(Novo društvo) Dne 30. oktobra

(Novo društvo.) Dne 30. oktobra se vrši osnovalno zborovanje »bralnega društva pri Sv. Marjeti niže Ptuja.« Natančneje vsopred se objavi prihodnjič.

(Slovenci pri Sv. Jakobu v Slov. goricah) udeležite se v obilnem številu shoda, ki ga priredi pri nas v nedeljo jarensko politično in gospodarsko društvo ter se vsi pridružite kot udje novemu društvu, ki bo tudi vam lahko veliko koristilo. Sosedje, dobro došli!

(V Konjicah) se je vršila predzadnja nedeljo beseda političnega in delavskega podpornega društva v spomin pokojni cesarici Elizabeti. Govorili so nadžupnik in dekan Voh ter kapelana Kumer in Jančič. Nazadnje se je odposlala do cesarskega prestola tudi sožalje izražajoča brzojavka. Toliko povzamemo iz obširnega poročila, katerega zaradi piclega prostora ne moremo objaviti v njegovi celoti.

(Odbor kat. slov. političnega in gospodarskega društva s sedežem v Jarenini) se je v svoj prvi seji tako-le sestavil: Predsednik Anton Fišer, vpok. župnik in posestnik v Jarenini, podpredsednik Fr. Thaler, veleposestnik pri Št. Ilju, tajnik Fr. Gomilšek, kaplan v Jarenini, blagajnik Jakob Rošker, veleposestnik v Jarenini, odborniki: Ignac Zupanič, Jožef Polančič, Leop. Zupanič, Ivan Kapler, Fran Platajs in Fran Cimperc. Namestniki so: J. Jager, Fran Jančič, Anton Hauc in A. Reismann. — Sklenilo se je, da društvo priredi dne 23. oktobra shod pri sv. Jakobu, dne 6.

novembra pri Št. Ilju, in da na dveh obsejnih krajih v kratkem ustanovi ljudsko knjižnico.

(«Zaveza slovenskih prostovoljnih požarnih bramb za Sp. Stajarsko») skliče v smislu § 13. zveznih pravil glavno skupščino vseh slov. prostov. gasilnih društev na Spod. Stajarskem, katerega hočejo k zavezi pristopiti, na dan 30. oktobra t. l. v Žalec v dvorani gostilne Hausenbichler dopoldne ob 10 uri. — Vsa ona gasilna društva, koja bodo odposlala svojega zastopnika k glavni skupščini zaveze, naj blagovolijo to do 20. t. m. naznaniti načelništvu prostovoljne požarne brambe v Žalcu in navedejo ime dotičnega odposlanca.

Iz drugih krajev.

(Nemška neumnost) Nemci so ponosni, da je Wolf, največji kričač in pretepač v državnem zboru, tudi Nemeec. Častijo ga na vse mogoče načine. Vrhunec neumnosti pri tem čiščenju je pač dosegel nedavno Nemeec v Trutnovem na Češkem, ki je dal svojega otroka krstiti na ime: Karl Herman Wolf. In Nemci vendar zahtevajo, da naj občudujemo nemško pamet in omiko! Si homo pač prej premislili.

(Židovska nesramnost) Neki poljski list poroča: Soproga bankirja J. v Lvovu je čitala nekje, da se pariške dame, ki hočejo dolgo ohraniti lepoto, kopljejo v mleku. To poskuša sedaj tudi ona. Vsako jutro zgodaj se pripelje pred bankirjevo hišo mlekarski voz necega židovskega liferanta. Sluge neso posode z mlekom v kopelj, kamor pride lepa bankirka kopat se za četrte ure. Po kopelji gre bankirka še nekaj časa spat, sluge pa stočijo mleko zopet nazaj v posode in mlekarski voz se odpelje v mesto na trg, kjer se proda vsak dan vse mleko. Bankirka plača za »posojeno« mleko dva goldinarja na dan.

Sejmi. Dne 21. oktobra v Sevnici, Celju, Mali nedelji. Dne 22. v Poljčanah, Brežicah, Mariboru levi breg. Dne 24. v Vidmu, Velenju, Šoštanj, Ribnici. Dne 25. na Bizeljskem. Dne 26. v Imenem. Dne 27. oktobra v Turniščah.

Loterijne številke.

Gradec 15. okt. 1898: 62, 74, 6, 12, 19
Dunaj » » » 26, 72, 61, 17, 23

Poziv!

Neizrečno žalostna vest, da je nečloveški morilec umoril preblogo cesarico Elizabeto, ki je imela tako čuteče srce za vsako človeško bol, ki nikdar nikomur nič žalega ni storila in le dobrote delila, pretresla je srca vseh Avstrijcev. Vsi avstrijski narodi žalujejo po plemeniti cesarici ter tekmujejo, kako bi nje spomin na najboljši način ohranili poznim rodovom.

Tudi v Solčavi se je osnoval odbor, ki hoče s pomočjo prostovoljnih darov v začetku prelepe Logarjeve doline postaviti lično cerkvico sv. Elizabete. Presvetla cesarica je od nekdanje zelo občudovala krasoto planinskega sveta ter je kot spretna turistinja rada potovala po najlepših gorskih deželah. Zato bode pač cerkvica v tako lepem gorskem kraju neizbrisno uvekovečila spomin na preljubljeno rajno cesarico.

Slovenski turisti, preblage gospe in gospodične, nabirajte doneske povsod, da se kmalu vresniči prelepa misel. »Savinjska podružnica slov. planin društva« bode pospeševala nabiranje darov in vodila zgradbo cerkvice. Denar naj se pošilja podpisaneemu načelniku odbora.

Da-si je zanimanje za cerkvico v solčavski fari zelo veliko, vendar bode treba še drugod nabirati okoli 5000 gld., da se postavi zares lep spomenik pokojni cesarici. Pozivamo toraj, naj vsak po svoji moči položi dar na oltar patrijotizma.

Za odbor:

Mihael Schmid,

župnik v Solčavi.

Sporočilo o sejmu v Slov. Bistrici.

Pričakuje se, da bodo na živinski in konjski sejem, ki se bode tukaj vršil dne 28. oktobra t. l. nagnali do 1600 komadov zvine, zato se interesantje posebno nanj opozarjajo. Ob enem se naznanja, da se bo novemberski živinski in kramarski sejem z dne 21. novembra preložil na dan 23. novembra; le-ta se bo torej vršil v sredo, dne 23. novembra.

Naznanilo.

Na deželni sadjarski in vinorejski šoli v Mariboru je izpraznjena služba ravnatelja, ter se takoj odda.

Prošnjiki naj svoje dokazilne prošnje vsaj do

15. novembra 1898

pošljejo štaj. deželnemu odboru.

Natančneje o tem glej št. 41. »Slov. Gospodarja«.

Sadna drevesca

ima na prodaj Valentin Porenta v Peven pri Škofljoki in sicer:

hruške, čez dva metra visoke, lepe, komad 35 kr.
dva metra ali malo manj » 25 »
jabelka, čez dva metra visoka » 30 »
dva metra ali malo manj » 20 »
vse na postajo v Škofljoki postavljeno.

Dražba cerkv. vina.

Pri Sv. Petru niže Maribora prodajalo se bode dne **2. nov.** meseca t. l. ob 10. uri predpoldan **50 polovnjakov** vinskega mošta.

Večletnim gosp. kupcem je kakovost mošta itak znana, novim pa jo priporočamo. 1-2

Cerkveno predstojništvo Sv. Peter pri Mariboru.

Hiša,

v kateri je stara vedno dobro obiskana gostilna in pekarija, se zaradi smrti gospodarja takoj proda. Več pove upravnštvo tega lista. 5-6

Hlapec (hišni) in voznik za pivo — prvi če mogoče izslužen kavalierist — večša obeh deželnih jezikov, zmožna brati in pisati, trezna in zanesljiva, se sprejmeta pri Mariji Strasshill v Ptuju. 1-2

Oskrbništvo grajščine Herbersdorf

prodaja od železniške postaje Wildon na Stajarskem proti povzetju

jabolčnik

zlatorumen z izvrstnim okusom, po 6, 8, 10 in 12 kr. liter. 11

Šola se začne!

Vse šolske knjige za slovenske šole v najnovejši izdaji so pri meni na razpolago. Priporočam tudi svojo veliko zalogo pisalnega in risalnega orodja najboljše kakovosti po najnižji ceni.

Maribor, meseca oktobra 1898. 2-3

Na prodaj

je nova hiša s 4 sobami, veliko kletjo, dvema pivnicama, velikim dvoriščem in vrtom poleg velike ceste. Hiša za vsako obrt sposobna, posebno za prodajalnico ali krčmo. Več pove Jurij Toman, pošta Vinica pri Ormožu. 3-3

Zganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru. Največa zganjarska zaloga na Stajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestinike in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 133

W. Blanke,
bukvarna.

Stefan Kaufmann

trgovec z železnim blagom v Radgoni 7-6

priporoča svojo veliko zalogo lepo pozlačenih nagrobnih križev po jako nizki ceni.

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,

trgovec v Celju

v »Narodnem domu«

in »pri kroni«.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzemem tudi še tižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretino.

Z velespoštovanjem 34-52

Anton P. Kolenc.

Uljudnej pozornosti *

21-25

* posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraju, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zakupni mož in posredovalec

z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298, Gradec, poste restante.